

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

9 de Interdictis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

Lib. 4. Instit. tit. 3. Lib. 43. Præf. Lib. 8. C. tit. 1.

- 1 In locum interdictorum sunt extraordinariae actiones.
- 2 Interdictum quid, & quare, & quomodo reddatur.
- 3 Interdictorum finis, vim arcere vel emendare: & cur ita dictum interdictum.
- 4 Interdictum, & editum quid intersit.
- 5 Interdictorum diuisio, in duplicia, & simplicia, & quæ.
- 6 Simplicia in prohibitoria, restitutoria, exhibitoria, unde alia composita.
- 7 Alia diuisio, in interdictum ecclesiasticum, & seculare: & subaliquis, & 9.
- 8 Seclulare, aut publicum aut priuatum.
- 10 Interdicta adipsam rem, retinenda, recuperanda quæ.
- 11 Possessionis utilitas.
- 12 De interdicto recuperanda.
- 13 Interdictorum adipsam rem, recuperanda in Gallia praxi.
- 14 Sequestratio in interdicto retinenda quæ, & quando.
- 15 Pro quibus rebus datur, vel non datur interdictum.
- 16 Quibus personis datur interdictum, & de iudice idoneo.
- 17 Axiomata generalia de interdictis.

PRO formula interdictorum parum seruatis, substantia & causallorum conseruata, extraordinarius actioibus hodie vimur, §. si de interdict. l. si. C. eo. in. que in locum interdictorum subrogantur: vt ex conceptione rubricæ P. constat, de interdictis, siue extraordinariis actioibus quæ pro illis competunt. lib. 43. P. tit. 1. Theophilus vim & substantiam interdicti explicat.

¶ Interdictum, inquit, est enuntiatum prætoris inter duos, qui de possessione contendunt emissum. Facti quidem speciem causamque non plane definiens, sed quomodo de ea iudicandum sit, iudicem informans. §. 1. de interdict. apud Theophilum in 4. libri Institutio, iuris ciuilibus. Siquidem prætor vel iudicabat ipse, de controuersia possessionis etiam: vel iudices seu recuperatores, vt iudicarent, dabat. Nam cum summam potestatem iudici, tum haberet, præerat quoque iurisdictioni, id est, electioni per sortes iudicium, & subfortitioni, si qui electorum suspecti habebantur, eos subfortitus ex decuriis iudicium, qui tunc sedebant ad iudicandum. Non enim omnes decurie iudicium, quæ Romæ erant, continuo iudicabant: sed certæ suis temporibus ad iudicandum a prætore cogebantur: & ex illis, qui iudicare debebant, quidam rursus sorte delibebantur causis dirimendis. vide de istis fise per Budæum tractatum, in annot. poster. in P. in l. si. §. iudicandi quoque necessitas, de muneri. in P. Interim autem prætor donec iudicium nouionem acciperet, ut in interdicto, vii possidatis, & unde vi, certa forma edicebat, vel vt quid fieret. l. 1. & si de interd. in P. vel i. fieret. Cicero, pro Cecinna, & in Verrem. Quinti. lib. 7. cap. 5. Sicque actiores conceptas, ad iudicem disceptandas mittebat, interdictum ipse, re cognita, ex officio reddebat, & ex illis iudicia, non nunquam communi sponsione constituerebat, delegata cognitione iudicibus, vt & in actionibus faciebat, §. 1. de inter. ap. Justin. & tum maxime cum de possessione, vel quasi possessione agebatur. l. acquissimum, de usufr. in P.

¶ Quarum formularum vnus finis, vis, ad vim coercendam videlicet, & ne ad arma devenirent litigantes, quos poterat iurisdictione prætor compellere, lex erat quod met. cau. in P. l. 1. C. de iuffra. in P. cum simili, vt quod propria auctoritate, aut contra possessionem alterius factum esset, vt vi factum restitueretur, Theophil. in §. summa, vers. sunt tamen de interd. lib. 2. Institut. tit. 15. cap. sum in §. summa autem, eo. tit. ap. Justin. vt postea apparebit. Et sunt, qui dicant: inquit Theophilus, vt in l. 1. de rebus eorum, in P. l. moris, & l. si. de pan. in P. ut. de interd. colleg. hære. tic. in aub. & l. ex fimum, §. & l. relocatorum, 7. §. interdiceret, & tot. ii. de interd. & relega. lib. 48. P. tit. 32. interdicta vocari, quibus quid fieri prohibet prætor. Ab interdendo scilicet, quod denuntiare & prohibere, Bart. in l. 1. §. 1. de oper. noui munt. significat. Restitutoria vero, & exhibitoria, decreta duci, nempe ab eo, quod est decernere: id enim statuere, & censere est. Sed iam obuius, vt omnia interdicta appellentur, propterea quod inter duos vel plures quosdam dicantur. Hæc Theophil. & Iustinianus. Verbum tamen illud, interdictum, quod inter duos dictum significare tradunt, mea sententia, & idem quod interim dictum, vt medium quoddam sit, & ad iudicium parateue, suspendens vel emendans vim, donec de causâ formula cognosceretur. Alciat. lib. 3. Parerg. cap. 15.

M m 2

causa mulier in possessionem missa sit: de damno infecto: de iniuria vocando: si quis iniuria vocatus non ierit: ne quis eum qui iniuria vocatus est, vel eximat: de eo per quem factum erit quominus in iudicio sistat: si quis iniuria dicenti non obtemperauerit de alienatione mutandi iudicii causa facta. De quibus propriis singulis consignati in Pandectis tituli. Item de eo qui fideiussor accipere noluit, l. 2. in ius vocari eant & cap. in P. de iis, qui suspensum aliquid habent in loco, vnde noceri potest. l. si vero, §. prætor, de iis qui decerunt, in P.

¶ Subsidiariæ speciales ex interdictis plures. Nam ex popularibus, & rei familiaris tutelæ causa proditæ. Inter popularia interdicta illa: Ne quid in loco sacro, ne quid in loco publico, vel itinere, de locis & itineribus publicis, de via publica, de fluminibus: ne quid in flumine publico, de ripa munienda: quorum etiam extant proprii eius inscriptionis tituli in Pandectis. Quibus annexitur, de libero homine exhibendo. l. 2. de interdictis, in P. Ad rem familiarem porro pertinet prætoria interdicta, quæ sub propriis, examinantur titulis: de aqua quotidiana, & æstiuâ, de riuis, de fonte, de cloacis, de arboribus cædendis, de glande legenda, de migranda, de Saluano interdicto, de superficiebus, de tabulis exhibendis, de cæperis nonnunciatio, de remissionibus, quod vi aut clam, pro satisfactione, damni infecti actio, de itinere actusque priuato, de qual. 2. de interdictis. P. de aliis peculiaribus sunt tituli. Generales in eo facto conuentio est, quæ si facta absque dolo, quæ ad aliquam appellationem nominati contrahens referri non possit, coemptus tamen in quod conuentum est præitari: agitur itaque tunc actione in factum, præscriptis verbis, qua petimus iuxta verba, in quæ conuentum est, præitari promissa. l. 2. 3. de præscrip. verb. in P. l. in traditione, de pact. in P. l. 2. de pact. inter emtor. Quæ autem sint illæ conuentiones inominatæ, quibus possimus hac actione experiri, inuenies ab Accursio explanatum. gloss. in l. naturalis, §. quod si faciam, de præscrip. verbis in P. Quod si contractibus dolo interuenierit, distinctum, num bonæ fidei, vel stricti iuris sint, & tunc si cum contractu, vel circa dolum consideramus: bonæ fidei rescinduntur actione de dolo, vel nulli sunt. l. eleganter, de dolo in P. Si stricti iuris, tenet contractus quidem, sed beneficio iuris deceptus ultra duos aures restituitur. l. foleum, & seq. de dolo, in P. l. dolo, Cod. de inuti. stip. Si sine contractu deceptus, dolum persequitur, vel ciuiliiter actione de dolo, l. si quis tab. l. penult. & fina. de dolo in P. vel criminaliter, accusatio est felonatus. l. 2. de crimine fello. in P. Generalissima in factum actio dicitur, non quod sub ea reliquæ contineantur, sed quia deficientibus aliis omnibus ista succedit. l. noties, de præscrip. verb. l. quæ religiosis, & l. in rem, de rei vindic. in P. l. non debet, de dolo malo. Quæ omnia quæ de subsidiariis in factum actionibus dicta sunt accepta fero Conrado Lago, qui id iisdem fere verbis persequitur. in 4. parte methodi, a capite 60. vsque ad 67. Inueni quoque dari actionem in factum vtilem, si propter incertitudinem contractus deficit actio. l. 1. de estimator. actio. P. l. 1. 2. 3. de præscrip. ver. P. Dicuntur autem interdicta prætoria, extraordinariæ actiones: non quod illis nulla certa petitio constituta sit, sed quod absque solemnitate hodie impetrantur. §. ordino, de interdictis. Imo & ad officium iudicis deuoluuntur, ad quem pertinet possessionem tueri, vel dando actionem, vel exceptionem. in l. si. iuncta gloss. 1. de aqua plusia arcend. l. 39. P. tit. 3. si quis, de acquir. verum domn. Et hodie quoque pro possessione retinenda vel recuperanda, ex regia officina seu cancellaria interdicta petuntur, quæ dicuntur Complantes, maintenus, & statius de querelle. Proinde de interdictis dicendum est proprio capite paulo vberius. Interim annotando in actionibus superioribus, & in aliis omnibus, res, personas, & negotia considerari debere: in rebus, ipsas actiones, & pro quibus datur: in personis, qui agunt, & cum p. sunt agere, & contra quas agitur, & coram quibus iudicibus: in negotiis consideranda ea vnde oriuntur, num ex contractu, & qualis contractus vel obligatio: vel an ex delicto, & quale delictum: num ex lege, ex facto, & quæ, & qualia illa sint, id est, quæ sit omnium illorum substantia, & accidentia, item quis modus agendi. Quæ omnia ex singulis contractibus posita, Deo volente, tractandis apparebunt, & iam antea in generalibus, conuentionum titulis: de rebus & personis, partim explicata sunt.

De Interdictis. Cap. 9.

Et proinde hoc interdictum, quandiu eius iudicium pendet, ex duplicibus est, & quilibet contentendum se dicit possidere, & uterque actoris, & rei personam sustinet. l. 3. §. 1. *uti possidetis*, l. 2. §. 1. *de interd.* in P. §. *tertia*, eod. tit. ap. *festina*. Nec tamen ideo existimandum est, vnam & eandem possessionem penes duos esse posse: nam duo non possunt eandem rem possidere: verum tamen, vnus naturaliter detinens, se dicere potest possidere, alter civiliter & ex diuersis causis. l. 3. §. *ex contrario*, de *acqui. poss.* in P. *matu. aliter*, eod. tit. Huius interdicti retinenda, duo sunt exempla: vnum, pro possessione retinenda rerum immobilium, quod dicitur, *uti possidetis*, l. 2. §. *retinenda*, de *interdict.* in P. l. 1. §. *interdictum*, *uti possidetis*, l. 1. *ut rubi*, lib. 4. §. *P. tit. 13*, cuius verba: *Aut prator, vis eas ados, de quibus agitur, nec vi, nec clam, nec precario, alter ab altero possidetis quominus ita possideatis vim fieri veto*, l. 1. *uti possidetis*, lib. 4. §. *P. tit. 16*. Retinenda duplex via: aut exceptio, aut interdictum. Exceptio datur ex multis causis ei, qui possidet, dicta l. 1. §. *retinenda*, *uti possidet*. Alterum interdictum datur pro possessione mobilium rerum retinenda, dicitur, *ut rubi*, cuius formula, l. 1. *ut rubi*, lib. 4. §. *P. tit. 3*, l. 1. §. *sed interdico*, de *interdict.* *Prator ait, ut rubi hic homo, de quo agitur, maiore parte anni fuit, quominus is eum ducat, vim fieri veto*, l. 1. *ad P. 10*, l. 15. *in venditione, de re iudica*. P. Res immobiles sunt, quae soli sunt, & commoueri non possunt, vt fundus, domus, &c. dicitur, §. *ad dno P. 10*, & *lmo uentium, de verb. signific.* Mobiles, quae moueri possunt, vel mouentia sunt, id est, quae se mouent. *Is qui desinat*, 2. 4. *de rei vindicia*, in P. l. *fin. Cod. eod. tit. §. retinenda, de interdico*, in P.

11 ¶ Et istius interdicti maxima utilitas, est in iudiciis: quia praestat possidere, quam alio possidente petere, propter utilitatem possessionis. l. *fin. de rei vind.* *Cod. 2. §. l. frustra*, S. *C. de probation. l. negantes*, 9. *C. de alio. l. si quidem*, 9. *de exceptio. l. 4. C. de edendo*, quae inter alia, & transfert onus probandi in petentem, vt si ille nihil probauerit, qui possidet, absolutur, etiam si dominium ipse sibi competere non probet. *cap. cum sunt partium, de regul. iur.* in P. *Id ipsum & in dubiis*, in l. *circu*, l. 4. *de probat.* in P. l. *sed si*, l. 1. *de iur. iuran.* in P. quamuis verum fit, nec possessori dominium adiudicari, nisi & ipse de eo doceat. l. 1. *in primis*, §. 1. *de vis fiat.* et §. *lib. 43. P. tit. 4*. Accedit ad haec duo interdicta, *uti possidetis*, & *ut rubi*, aliud tertium, quod etiam retinenda & conferuanda possessionis a pratore concessa causa, inductum est, quod ne vis fiat ei, qui in possessionem missus est, interdicitur. Frustra enim prator mitteret in possessionem rei seruanda causa, nisi missos ueretur, & prohibentes venire in possessionem coerceret. l. 1. §. 1. & §. *hoc interdictum non, de vi & vi armata*, P. tit. 15.

12 ¶ Interdictum recuperanda est, quo quis amissam vel expulsum, non alia, §. *recuperanda, de interdico*, l. 2. §. *recuperanda*, eod. tit. in P. l. 2. *C. unde vi*, possessionem recuperare contendit. Si quis ex possessione aeterna, vel fundi vi deiectus fuerit. Nam ei proponitur interdictum de vi, per quod is, qui deiecit, cogitur ei restituere possessionem. l. *de possessione*, *C. unde vi*. Et est interdictum rerum soli, unde vi, l. 3. *perinet*, & l. 1. §. *hoc interdictum, de vi & vi armata*, in P. quod non pertinet ad res mobiles, l. 1. §. 2. §. *penult. vi bono raptor*, lib. 47. *P. tit. 8*, pro quibus vi ereptis, repetendis, sufficere visa est actio damni, iniuriae, & conditio furti, & vi bonorum raptorum. *Ioannes Faber, in §. retinenda, de interdico*. In interdicto unde vi itaque vis est expulsiua: in mobilibus, vis ablatiua: de quibus & aliis modis, quibus vis infertur, & de poena violentiae, dicitur est in criminibus dum agimus de lege Iulia de vi. Vbi & tractatur quomodo, & quando, spoliatus ante omnia sit restituendus. Quare ad ea lectorem remitto.

13 ¶ Sed vt iura quoque Gallica explicem, annoto dici in Gallia interdictum retinenda causam nouitatis, unde in stylo curiae parlamenti. tit. *de causis nouitatis*, *lettres de complainte en cas de fausine & nouellite*. Causam nouitatis praetendit, qui intendit se in alicuius rei possessione de nouo impediri, & in possessione turbari, notat hoc *Aufreuius in dicto stylo curiae parlamenti, tit. de cau. nouita. ad §. item in casu nouitatis*. In casu nouitatis inter priuatos, cognitio pertinet ad regem. Et ideo in officinis & quitatis, impetrantur codicilli seu literae cancellariae, quibus cognitio committitur magistratibus regis: per praetorem olim dabantur iudices recuperatores. Exceptis quibusdam senarchis, qui iure suo, sine codicillis regis, de interdicto hoc cognoscunt, & solent in casu hoc fausinae & nouitatis literas sui sigilli concedere: quem admodum senarchus Cadurcensis facit. *Ioannes Faber, in §. retinenda, numero 4. de interdico*, & in l. 1. *de prohibita sequestra. penult.*, in *brenuario*, C. Dantur autem pro rebus, quas quis possidet vel possidere se dicit, etiam pro re immobili sequestrata, in dicto stylo parlamenti. tit. *de causis nouitatis*, §. *item si subiectus*. Et omnibus qui civilem vel naturalem possessionem praerendant, vel quasi possessionem, vt diximus supra: aliter vero sapere fieri videmus, quando subditus conqueritur penes dominum suum de nouo impedimento. Quia vulgatis est regula, *Entre le seigneur & le subiect, n'apoint de nouellite*, au *Manuel de droit escript*, de *Imbert in littera 2. ibi, tesmoing soult*. Causa nouitatis, vel querimoniae, vt dicunt pragmatice nouitatis, tria capita in iudicio suo habet: primum est circa sequestrum rei, ne ad arma perueniatur: secundum, vindictiarum, vt cant *recreance*: tertium est plenum possessorem, vocant *maintenu*. *Ioannes Faber in d. §. retinenda, & in §. aut instum, de v. i. ca. facit l. 1. & ibi Bartol. uti possidet*.

¶ Et in casu hoc nouitatis, potior in Gallia habetur, qui postremo loco & anno ultimo, de facto possedit, iuxta l. 1. §. *fi*, & l. *seq. uti possidet*, in P. §. *item exceptio, de causis nouitatis in stylo parlamenti*, nisi excipiat contra hanc possessionem, per alium possessorem interdictum contrarium, veluti si obiciatur, quod illa possessio fuit obtrenta & usurpata per spoliacionem. Ita pronuntiarum senatusconsulto *Parisiensi in comitis Peltianensibus*, anno 1531. 24. *Octobris*. Impedit sequestrationem triennalis possessio alicuius, siue de secularibus rebus, siue de beneficiis ecclesiasticis contendatur. Atque ita recessit ab vbi antiquus curiarum stylos, quo in hoc interdicto nouitatis, statim ab initio sequestrabatur res contentiosa, nullius exceptionis ratione habita. *Rebuff. tomo 2. constitutio. regiarum rubrica des matieres possesioires in artic. 2. Recreantiam*, Latini dicunt *Vindicias*: a vindicando, rem & fiduciarum possessionem: quia ea praedibus datis aduersario conceditur vt plerumque interim qui secundum se vindicias habet, rem deteriori reddat, vel laetius aduersarii impune, id dicitur, *bailler la recreance, pour tenir la chose sous la main du Roy & de iustice*. Late de vindictiarum formula & causa *Budaeus agit, quem consule in l. 2. ad verba illa, vindicias sine sine, de orig. iur. in prior. anno. ad Pandectas*. In locum interdicti recuperanda possessionis vimur literis seu codicillis regis, vel senarchi, siis privilegium habet, quos statutum dicitur querela de nouis de faisinis, in quo spoliatus dicit se possedisse, & spoliatum fuisse. Vocant etiam restitutionem *la raindegrande*: sicut & summi pontifices. *can. reintegranda*, in 1. & 2. §. 9. 1. Generaliter, postremo loco in interdictis omnibus considera, res, personas, negotium ipsum, quod praemanibus est. Res pro quarum possessione agitur, sunt, vt dixi, profanae, sacrae, publicae, priuatae. Atque in summa res omnes interdictis supponit, nisi specialiter prohibeantur. Prohibentur autem dari pro officis non regis, si officarii deponantur, nisi in duobus casibus: si fauore matrimonii illis officia data sunt, vel in remunerationem, quibus possunt vt depositi, vel inquietati, interdictis retinenda, & recuperanda. Et ita pronuntiarum placito senatus Parisiensi, anno domini 1513. die 12. Iulii. *Rebuffus, in annotatio. ad artic. 4. tit. des matieres possesioires, tomo 2. ordinatio. regiarum*. Nota per te similes alias exceptiones. In personis, considera litigantes, & iudices, coram quibus tractari possunt interdicta. Dantur interdicta possidenti, vel qui deiectus e possessione est, cum possideret vel civiliter, vel naturaliter, vel bene vel male. Datur hereditibus vniuersalibus in Gallia sine alia ad eptione possessionis: quae ex generali consuetudine mortuus fauit, vt dicunt, viuum, id est, mortuus transfert possessionem in viuum, quem instituit, vel qui ei ab intestato succedit. *Ioannes Faber, in §. retinenda, numero 7. de interdico*. Distinguit & personas, aduersus quas interdicta competant, *Faber, vide in totum tit. de interdico*. Sed & obseruandum, non agitari, nisi coram iudice proprio. l. 2. *Cod. de interdico*. Sciendum tamen coram iudice laico, alioquin idoneo, videlicet regio, de omnibus rebus possessionis actiones explicari posse, siue illae sint spirituales, siue temporales, & ita iudicatum fuit Senatusconsulto *Gratiano politano*, die duodecima mensis Martii, anno domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo quarto. *Rebuff. in 2. tomo constit. regiarum titulo, des matieres possesioires sur l'artic. 2.*

¶ In negotio ipso considerate oportet naturam, substantiam propriam, & accidentia cuiusque interdicti, de quo agitur. Deinceps ea, quae communiter efferuntur axiomata de interdictis, quae sunt haec. 1. Omnia interdicta sunt personalia, vi ipsa, licet in rem videantur concepta, l. 1. §. *penult. de interdico*, in P. Id est, quamuis dentur contra quemlibet possidentem.

1. 2. quorum honor in P. 2. In condemnatione interdictionum, habetur ratio fructuum a die contestationis litis: ex quo videlicet edita sunt, non retro. lib. 3. de interdicit. in P. l. questum, §. ex hoc, de precar. P. Excepto interdico, vnde vi in quo & fructuum, qui ante interdictionem percepti sunt, habetur ratio a die expulsiōnis, lib. 1. §. ex die, de vi, §. vi arma in P. Atque cautum est constitutione regia Caroli 8. in constitutio. Caroli 8. articulo 49. vt is qui interdictione possessio retinenda succubus, damnetur in sumtus, & quanti intererit aduersarii victoris. Insuper multa erga aetarium regis. Id ipsum & Ludouicus 12. sancit, in constitutio. Ludouici 12. anni 1512. arti. 50. quamuis gratia interdum a senatu fiat, si bona fide possessionem vtriuque agitatam cognouerit, & paupertati victorum indulgendum ex aequo & bono decernat: vel si defensor vocatus per interdictionem ab actore, in limine iudicii, antequam pertinaciter obstitat, profiteatur, se possessioni non facefere, nec impedire manentiam, vt dicunt, id est, plenum possessorem. Tunc enim non damnatur ad sumtus, vt placuit curiae Parisiensis supremae, 2. Martii 1538. 3. Interdicta ex quibus caussis annalia sunt, sunt perpetua, de eo quod ad eum, cum quo agitur, peruenit. Paul. in l. 4. de interdicit. in P. 4. Per interdictionem prius cognoscitur de possessione, quam de proprietate. l. incerti, C. de interdicit. l. si. C. quor. honor. l. quor. leg. C. 5. Interdicta, quae annalia sunt ad agendum, perpetua sunt ad recipiendum. l. licet, C. de excep. 6. Nullam interdictionem infamat, l. neque, de vi, §. vi arma, P. & nullum poenaler redditor: quia de facto in interdictionis quaeritur, non de iure. l. 2. §. final. s. feruit. vindic. in P. Et si de vi criminaliter agatur, alia via experiendum sit, de qua dicemus, Deo fauente, in edicto legis Iuliae de vi publica, & priuata. Et interdictionis etiam noxalibus, dominus damnum refaciendo, liberatur: vel patientiam in opere facto per seruum, praestando. l. fin. de interdicit. in P.

De Incrementis actionum per id quod interest. Cap. 10.

1. Accidunt communiter omnibus actionibus obligationibusque augeri, minui, tolli.
2. Quibus augetur eius quod interest acceptio.
3. Quod Interest quid sit.
4. De Lucro, Damno, & Incommodo. de differentia Vsurarum eod. de Poena ab eo quod interest. eod.
5. Diuisio eius quod interest.
6. Quid commune id quod interest, & quare petatur.
7. Praetia naturales, & industriales qui, & qui restituendi eum re.
8. Quid sit singulare interest, atque quomodo aestimetur. de Iuramento in litem eius eod.
9. Conuentionale quid.
10. Interesse extrinsecum, atque interesse intrinsecum quid.
11. Pro quibus rebus peti possit id ipsum quod interest. In quo eius non habeatur ratio. eod.
12. Id quod interest omni iure permissum.

1. Commune omnibus obligationibus & actionibus, vt possint augeri, minui, & tolli. Primum itaque generaliter tractabimus de incrementis, deinde ordine de aliis: ne postquam ad particularitates peruenierimus conuentionum formas, cogamur sapius haec generalia repetere.

2. ↑ Augentur, vel ratione accessionis eius quod interest, vel per inficionem, vel per impensas. De eo quod interest itaque paucis agendum ab initio: in quo iusta vt litas venit, iniusta recitatur, nec eius ratio habetur. lib. 3. §. si mecum, & l. penult. ad exhiben. in P. lib. 10. titul. 1. Pompon. in l. qui re sibi commodata, §. 7. de furt. in P. lib. 47. titul. 2. l. itaque fullo, 12. eod. titul. P. Vnde in hoc augmento, non solum quod utile est, pro quo etiam verbum interest pro refert, lib. 2. §. sed dominorum interest, de iis qui sunt sui vel alieni iur. P. in l. loci corpus, §. 1. si seruus vindic. 4. §. in iudicio, finium regum. lib. 10. P. titul. 1. sumitur, extra praesentem tractationis considerationem: sed quod vile & iustum est, accipitur. Atque ideo submotis aliis acceptioibus eius quod interest, & illa quae pro differre, interesse dicimus. vt in l. 3. de condit. in caus. dat. P. l. si a stipulatus, 115. de verb. obl. P.

3. ↑ Quod tractandum id quod interest, pro augmento pro-

posito concludemus scis finibus, vt sit, Pecunia accedens vel principali, pro reparatione lucri cessantis, aut damni emergentis, culpa, aut dolo alterius, eo quod si non fiat quod promissum est, in pecunia numerata fiat condamnatio, sicuti euenit in omnibus faciendi obligationibus. Celsus, l. si quis ab alio, 13. §. fin. de re iud. in P. Paul. l. stipular. non diuiduntur. 74. §. Celsus, de verb. oblig. Caius, in l. liberum est et. 9. de religio. & sumi. funer. lib. 11. Part. 7. Accedit autem haec pecunia rei principali, videlicet post mortem. vt in l. fin. de eo quod certo loc. in P. vel iudicis officio, summa definita, lib. 1. de senten. qua pro eo quod interest. Cod. vel partium conuentione, d. l. 1. vel definitione legis vel ex facto ipso, l. quatenus, de reg. iur. vt ex diuisione eius quod interest apparebit. Aequitas huius augmenti ex damni reparatione, & ex lucro cessante per finitionem ostenditur: finis namque huius, ista duo, quorum habetur ratio a tempore mortis: videlicet quantum affuit, quantumve quis lucrari ex re iuste potuisset. l. 1. §. fin. de senten. qua pro eo quod interest. C. l. i. §. de eo quod certo loc. lib. 13. P. tit. 3. Caius, in l. si de iis qui deiecerunt lib. 9. P. titul. 3. Paul. expressus in l. si commissi, 13. rem rei habet. in P. lib. 46. titul. 8. Damna Graeci sicuti dicunt, Latini, damnum a diminutione patrimonii, l. 3. de damno infecti in P. separatam ab incommodo, quod Graeci *δυσχερεια*, quod non dimiuit patrimonium, nec iniustum semper sit alteri illatum, si ex opere iuste in nostris rebus factio, proximo incommodum inferatur. l. Proculus, de dam. infecti. Quemadmodum, nec consideratur vtilitas cessans, vel quod nostra interesse poterat: id aliunde quam ex re debita oritur. vt in l. si sterile, §. cum per vendiorem, de actio. emt. P. l. fin. de periculo & commo. rei vend. in P.

↑ Hinc fit, vt id quod interest, quod versatur in euitando damno, differat ab usuris, in quibus agitur de lucro accipiendo sine damno: de quorum prohibitione, Deo iuuante, dicitur in mutuo. Et si quando vltur dentur loco eius quod interest, illa licetam habent exactionem: potissimum, vbi is qui exigit, rem suam fructuosam dedit: ita enim loco fructus vltur sunt. gloss. penult. in l. 2. de usur. C. argumento l. socium qui in eo, 61. pro soc. in P. gloss. in cap. conuictus, de usur. Et illa postrema verba limitationis, quae meminuerunt, dolo aut culpa alterius id quod interest deberi, aliam exhibent differentiam, cum vlturis, quae etiam quando iure ciuili admittantur, exiguntur sine mora vel culpa, interdum, l. licta, si certum petat. in P. & ex conuentione. l. qui Roma 122. de verbor. oblig. P. Quemadmodum & poena conuentionalis, quae ideo, & ab eo quod interest in eo distinguitur, quia ex conuentione laepe & euentu conditionis pendet, in l. in illa stipulatione, §. de verb. oblig. Pap. in l. ita stipulatus, 115. eod. tit. tum etiam, quod poena per se tenet certa est inter contrahentes, quanta sit futura, l. fin. de prator. stipulatio ista. §. alteri, de verb. oblig. P. & praetiatu vltur plerumque lex decernit, & vlturas, & poenam. l. 2. de eo quod certo loc. l. Lucius, de actio. emt. in P. l. traiectitia, de actio. & oblig. Ceterum id quod interest, poena dicitur, id est, aestimatio quae per pecuniam fit, l. 1. de contrah. emt. in P. l. fin. in emtionem, de minor. 25. annis omnium rerum: quamuis pecunia non aestimetur per res. l. si a fideiussorem, 43. de fideiussorib. lib. 46. P. titul. 1. Fit enim quanti nostra interest & damni passi aestimatio, quanti pluri fuit res. l. si lex, 21. ad leg. Aquil. l. 9. P.

↑ Diuiditur id quod interest secundum illam generalem acceptioem eius quod interest, in publicum, & priuatum, videlicet, in id quod publice, & priuatum interest. l. locatio, §. quod illicito, de publican. Quibus concurrunt tribus, publica & plurium praefertur vtilitas. l. 3. de primipil. lib. 11. C. l. actio, §. Labio, pro soc. in P. l. Lucius, de euit. in P. l. item si verb. §. 1. de rei vind. P. Nam, vt ait Cicero, pro Sylla, dandum non arbitror, vt quisquam de salute suorum contulat, communem relinquat. Et rursum, Cic. 3. de Finib. non est magis vituperandus proditor patriae, quam communis vtilitatis ar t salutaris defensor, propter suam vtilitatem & salutem. Quod pertinet autem ad institutam tractationem, id quod interest melius diuiditur, in commune, singulare, contentum. glo. in l. 1. de senten. qua pro eo quod inter. in P. gl. in l. 1. de alin. emt. in P. gl. in l. libertas de reg. iur.

↑ Commune est emergentis damni, aut cessantis lucri aestimatio facta, secundum communem satisfactionem, nulla adhibita singulari affectionis consideratione: dum promissum non praestatur, id est, id quod quilibet parti posset ex hoc damno, & quod lucrari posset ex re, si culpa alterius non interuenisset. Et rursum, quod aut consequi potuissim, aut eregare culpa alterius cogimur, vt quilibet alius, l. si seruus, ad leg. Aquil. quod aestimabit